

27. 3. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Otázka kácení dřevin na kulturní památce

Představme si situaci. Vlastníte dům s rozsáhlou zahradou. Jak dům, tak zahrada jsou prohlášeny za kulturní památku. Na zahradě stojí letitý strom - kupříkladu jilm (Ulmus). Bohužel vinou povětrnostních podmínek došlo k opakovanému polámání větví stromu a vy jste se dostali do situace, kdy máte strom, u kterého sice nehrozí akutní uhynutí, nicméně jeho estetická funkce je nevalná. Také existuje riziko, že při dalších bouřkách by polámání zbylých větví mohlo ohrozit váš dům. Rozhodnete se tedy, že chcete strom skácet.

Pro skácení nemocného stromu budete muset nejdříve získat povolení ke kácení od obecního úřadu dle ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. [114/1992](#) Sb., o ochraně přírody a krajiny, v účinném znění (dále jen ZOPK).

Protože je zahrada prohlášena za kulturní památku, jejíž je strom součástí (§ 507 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v účinném znění) je třeba dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. [20/1987](#) Sb., o státní památkové péči, v účinném znění (dále jen ZoSPP) k jeho skácení třeba i souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Dle ustanovení § 44a odst. 3 ZoSPP je z hlediska právní formy povolení ke kácení správním rozhodnutím.

Zde se dostáváme k prvnímu problému. V rámci jedné věci, kácení jilmu, vydávají dva rozdílné orgány dvě rozdílná rozhodnutí, přičemž obě jsou vykonatelná.

Uvedený problémem dvojího rozhodnutí se v rámci své metodické činnosti zabývala dotčená ministerstva. Ministerstvo životního prostředí se k problému staví následovně: *„Primárním účelem zákona o státní památkové péči je pečovat o kulturní památky tak, aby zůstaly zachovány. Z toho důvodu zákon o státní památkové péči vyžaduje k provedení obnovy kulturní památky závazné stanovisko, které vydává orgán státní památkové péče. Povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les vydává rozhodnutím ve věci orgán ochrany přírody. Každý z těchto aktů posuzuje hodnoty dřeviny odlišně v souladu s účelem příslušného zákona a cílem ochrany.“*[1] Z uvedeného názoru Ministerstva životního prostředí vyplývá, že příslušný k vydání rozhodnutí je pouze obecní úřad na základě ustanovení § 8 odst. 1 ZOPK.

Oproti tomu Ministerstvo kultury zastává opačný názor, kdy oba orgány jsou příslušné k vydání rozhodnutí ve věci. *„V daném případě tedy souběžně dvě právní normy zakládají pravomoc dvěma orgánům veřejné správy k posouzení téže činnosti, pochopitelně pouze z hlediska jimi chráněných zájmů, děje se tak ovšem bez výslovně zakotvené možnosti vzájemné výstupy provázat. Základním předpokladem pro legálnost činnosti je v tomto případě kladný postoj obou příslušných orgánů.“*[2]

V daném případě souhlasím s argumentací Ministerstva kultury, že se v obou případech vydávají samostatná rozhodnutí, (tedy nikoli závazné stanovisko) což vyplývá z ustanovení § 44a ZoSPP, které jednoznačně stanoví: *„Závazné stanovisko podle § 14 odst. 1 a 2, je-li vydáno orgánem státní památkové péče ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad podle zvláštního právního předpisu, je samostatným rozhodnutím ve správním řízení, jinak je úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem. Stanoviska uplatněná k politice územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci nejsou správním rozhodnutím.“* Z uvedeného ustanovení zákona ani z ustanovení ZOPK nelze nijak dovodit, že by v zkoumaném případě kácení dřevin měl orgán státní

památkové péče vydávat závazné stanovisko.

Tato dvě vydaná rozhodnutí by na první pohled mohly svádět k myšlence, že se při vyřizování povolení může uplatnit překážka litispendence (případ, kdy by např. bylo již zahájeno řízení dle ZoSPP a žadatel by požádal o povolení dle ZoPK), či res iudicata (v případě, že by při podání druhé žádosti již bylo o první rozhodnuto).

Překážky litispendence i res iudicata (přesnější pojem by byl res administratae) jsou upraveny v ustanovení § 48 zákona č. [500/2004](#) Sb., správního řádu, v účinném znění. U obou překážek je určujícím prvkem, běžící řízení, resp. rozhodnutí ve stejné věci z téhož důvodu. Ačkoli se v tomto případě jedná o řízení v téže věci, dle mého názoru nejde z pohledu chráněných zájmů o řízení z téhož důvodu. V jednom případě je určujícím ustanovením pro vedení řízení § 8 odst. 1 ZOPK, jehož účelem je chránit veřejné zájmy na ochraně přírody a krajiny. Ve druhém případě je určující § 14 odst. 1 ZoSPP, v rámci kterého jsou chráněny veřejné zájmy státní památkové péče. Není zde tedy shodný důvod vedení řízení a výše uvedené překážky se dle mého názoru neuplatní.

Občan si tedy „oběhne kolečko“ po své věcně a místně příslušné obci a bude mít v ruce dvě rozhodnutí ke skácení stromu. V případě že bude jedno či obě rozhodnutí zamítavá má žadatel možnost využít opravných prostředků, které mu správní řád poskytuje.

Náhradní výsadba

Při povolení kácení stromu dle ustanovení § 8 odst. 1 ZOPK uloží obecní úřad náhradní výsadbu dle ustanovení § 9 odst. 1 ZOPK vždy (odvody místo náhradní výsadby dle odst. 3 není možné uložit, neboť není právní předpis stanovující jejich výši). Taktéž v rámci rozhodnutí o povolení kácení dle ustanovení § 14 odst. 1 ZoSPP může obecní úřad obce s rozšířenou působností s ohledem na zachování charakteru místa s ohledem na zájmy státní památkové péče v rámci podmínek stanovit určité druhové složení dřevin, které mají nahradit kácené dřeviny.

A zde již může velmi snadno dojít k problému v případě, že druhové určení náhradní výsadby bude v rozhodnutích ve vzájemném rozporu.

Při ukládání náhradní výsadby dle § 9 odst. 2 ZOPK obecní úřad především sleduje náhradu způsobené ekologické újmy (§ 27 zákona č. [17/1992](#) Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů). Orgán státní památkové péče, na druhou stranu sleduje zájem zachování historické autentičnosti - v daném případě zahrady.

Není nemožné si tedy představit situaci, kdy z hlediska státní památkové péče bude žádoucí zachovat stávající druhovou skladbu v našem případě Jilmu, ale dle zájmů ochrany přírody a krajiny by bylo vhodnější druhy diverzifikovat, například dubem z důvodu hrozby opakování nákazy nemocí.

Zákon nijak konkrétně neřeší koordinaci těchto orgánů při vydávání rozhodnutí. Obecně je vzájemná součinnost správních orgánů upravena v § 8, dle kterého má dotčená osoba správní orgány upozornit, že je ve věci týkající se týchž práv vedeno řízení před jiným správním orgánem. Dle odstavce druhého pak správní orgány mají spolupracovat v zájmu dobré správy.

Žadatel se tak dostává do situace, kdy může mít v ruce dvě vzájemně si odporující rozhodnutí a možnosti obrany omezené. Pokud to přichází z hlediska odborné kvality rozhodnutí v úvahu, může žadatel podat odvolání proti jednomu či druhému rozhodnutí a napadnout jeho věcnou správnost. Druhou možností je v rámci odvolání napadnout jedno z rozhodnutí a žádat jeho zrušení z důvodu nedodržení základních zásad správního řízení, konkrétně § 8 odst. 2 správního řádu. Nadřízený

správní orgán pak může uložit podřízenému orgánu povinnost vzít při rozhodování v potaz i druhé již vydané rozhodnutí.

Žadatel taktéž může riziko rozdílných rozhodnutí zmenšit tím, že v případě souběžně běžících řízení správní orgány o této skutečnosti uvedomí (§ 8 odst. 1 správního řádu). Zainteresované správní orgány by pak v duchu ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu („*Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem*“) měly jimi chráněné veřejné zájmy vyvážit, a najít řešení, které by bylo v souladu se všemi chráněnými zájmy.

Správní praxe taktéž mnohdy směřuje k řešení, kdy orgán obecní úřad povolující kácení dle § 8 ZOPK bude již při podání žádosti o kácení stromu požadovat rozhodnutí orgánu státní památkové péče. Nicméně toto řešení nemá oporu v zákoně a obecní úřad povolující kácení stromu toto rozhodnutí orgánu státní památkové péče nemůže vyžadovat.

Závěrem

Řešení předestřené situace přinášel návrh zákona o ochraně památkového fondu (sněmovní tisk 666), který ve svém § 138 předpokládal, že orgán státní památkové péče by vydával v této věci závazné stanovisko, které by bylo podkladem pro rozhodnutí obecního úřadu dle ustanovení § 8 odst. 1 ZOPK. Uvedený návrh zákona však byl zamítnut a v současné době se nepřipravuje předpis, který by situaci legislativně řešil.

Samotnému žadateli v nastíněné situaci lze poradit pouze, aby oba rozhodující orgány upozornil na tento souběh a žádal po nich, aby při vydávání rozhodnutí koordinovaly své postupy při ochraně jimi chráněných zájmů v duchu ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu.

Mgr. et Mgr. Martin Tomašík

e-mail: tomastikmartin@gmail.com

[1] Sdělení Ministerstva životního prostředí č. 15 publikované ve Věstníku MŽP částka 8-9 z roku 2008

[2] Památková péče a ochrana zeleně porada Ministerstva kultury s pracovníky krajských úřadů a MHMP konaná dne 25. října 2016

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)